

Täysistunto

Maanantai 15.6.2026 klo 16.25—22.51

13. Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 24/2026 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 21/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

Keskustelu

22.14 **Minja Koskela vas:** Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto tunnistaa, että ydinvoimalla on roolinsa ilmastokestämättömästä sähköntuotannosta luopumisessa. Kun yhteiskuntaa ja energiaintensiivisiä teollisuudenaloja tullaan ilmastotavoitteiden mukaisesti sähköistämään, ilmastokestävää sähköntuotantoa on lisättävä, ja ydinvoima on osa kokonaisratkaisua. Erityisesti pienydinvoimaloihin liittyy potentiaalia edellyttäen, että niiden käyttöönotto tapahtuu vastuullisesti ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Hallituksen esitystä emme kuitenkaan voi hyväksyä. Lakiuudistuksessa esitetyillä muutoksilla tähdätään ennen kaikkea hanketoimijoiden taloudellisen edun parantamiseen, ei yhteiskunnan kokonaisedun ja ydinenergiaan liittyvän riskienhallinnan parantamiseen.

Eduskunnan tulee jatkossakin saada päättää ydinvoiman rakentamista koskevan periaatepäätöksen kumoamisesta tai voimaan jättämisestä. Eduskunta edustaa koko yhteiskuntaa, eikä sitä näin ollen tule voida ohittaa yhteiskunnan kokonaisuutta koskevassa harkinnassa.

Periaatepäätös ei jatkossa vaatisi myöskään enää suunnitellun ydinlaitoksen sijainti- ja naapurikuntien lausuntoa, ja yva-lakia sovellettaisiin vasta rakentamislupavaiheessa. Näillä muutoksilla heikennetään demokratian peruseriaatteita ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia itseään koskevaan päätöksentekoon.

Lisäksi esityksessä ollaan sallimassa ulkomaisen ydinjätteen käsittely, väliaikainen varastointi ja loppusijoittaminen Suomessa. Tätä emme voi hyväksyä. Ydinjätteet ovat luonteeltaan täysin oman riskiluokkansa kysymys, ja ne säilyvät vaarallisina jopa satojatuhansia vuosia. Tähän liittyy painava ylisukupolvinen ulottuvuus, jota ei tule ohittaa.

Lopuksi: Me emme voi hyväksyä ydinenergialain muutosta, koska siitä on hallituksen toisen ydinenergialain esityksen mukaisesti poistettu ydinräjähteiden maahantuonnin, valmistamisen ja käytön kieltämistä koskeva pykälä. Vasemmistoliitto toimii ydinaseettoman maailman ja aseistariisunnan puolesta. Me vaadimme pohjoismaisen ydinaseettomuuden linjan ylläpitämistä ja vahvistamista. Näin ollen ehdotan, että lakiehdotukset hylätään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

22.16 **Aino-Kaisa Pekonen vas:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan joitain sinänsä kannatettavia muutoksia ydinlaitoshankkeiden toteuttamisen sujuvoittamiseksi. Esitykseen on sisällytetty kuitenkin sellaisia demokraattista päätöksentekoa, kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ympäristönäkökohtien turvaamista heikentäviä elementtejä, joita me emme voi hyväksyä. Kokonaisuudessaan esitys on hylättävä, koska uudesta ydinenergialaista poistetaan ydinaseita koskevat rajoitukset. Suomen tulee päinvastoin tavoitella pohjoismaisen ydinaseettomuuden linjan ylläpitämistä ja edistää kansainvälistä ydinaseriisuntaa.

Puhemies! Kannatan edustaja Koskelan tekemää hylkäysehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

22.17 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Jatkamme ydinenergian käsittelyn piirissä. Tässä lakiesityksessä on monia hyviä asioita ydinenergian käyttöön. Meillä Suomessa 40 prosenttia sähkön perustuotannosta tulee ydinenergialla, ja tässä mahdollistetaan uuden ydinvoimalaitoksen rakentaminen ja myöskin näitten moduulisten pienempien lämpöydinvoimalaitosten rakentaminen, ja se on hyvä asia. Sinänsä viedään asioita oikeaan suuntaan. Myös tämä jätteiden huolto on vanhan lain pohjalta tässä tehty, ja siinä mielessä se on hyväksi todettu. Suomi on siinä maailman huippua, koska me ollaan ensimmäinen maa, jossa ydinjätteet on käsitelty ja käsitellään asianmukaisesti, ja on olemassa tapa, millä se tehdään turvallisesti.

Arvoisa puhemies! Ydinenergia on meidän sähköntuotantojärjestelmässä, joka on puhtas 95-prosenttisesti. Siellä on tuulivoimaa ja vesivoimaa. Voi sanoa, että nämä kolme muodostavat meidän sähköntuotannon rungon, ja siinä mielessä voimme olla aika tyytyväisiä, että me ollaan aika omavaraisia emmekä ole tuontienergiasta sähkön osalta niin riippuvaisia, vaikka tilapäisesti aina yli rajojen tarvitsee sähköä siirtää.

Tässä lakiesityksessä on paljon ydinenergian käyttöön, rauhanomaiseen käyttöön, liittyviä asioita, mutta tästä puuttuu oleellisin asia, joka vanhassa laissa oli, eli ydinaseiden osalta siellä oli selkeät lain pohjalta olevat kirjaukset, joilla kuljetusta, säilytystä ja muuta oli määriteltä. Sen vuoksi tämä lakiesitys on puutteellinen, ja tässä menee vähän lapsi pesuveden mukana, koska tämä muu lakipaketti on tässä ihan asianmukainen. Tämän ydinaseita koskevan pykälän poistumisen myötä esitän, että lakiehdotus hylätään.

Arvoisa puhemies! Esitän lisäksi eduskunnan hyväksyttäväksi edustaja Razmyarin ennakoon toimittamaa lausumaa, joka kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii aktiivisesti sitovien kansainvälisten ydinaserajoitusten sekä kattavan ydinasevalvonnan puolesta.” Tällaisen lausuman esitän tähän hylyn lisäksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

22.20 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Ydinenergialain uudistusta on valmisteltu laajassa viranomais- ja asiantuntijayhteistyössä. Tällaisessa asiassa emme voi seurata mielikuvia. Meidän on luotettava asian ammattilaisiin. Kyse on merkittävästä säädöskokouksesta, joka vaikuttaa sekä Suomen energiajärjestelmän tulevaisuuteen että koko yhteiskunnan turvallisuuteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

Suomen tavoitteena on moninkertaistaa kotimainen puhtaan sähkön tuotanto. Tarvitsemme lisää päästötöntä, vakaata ja sään vaihteluista riippumatonta energiaa. Tämän esityksen tarkoitus on luoda sujuvat ja ajantasaiset puitteet sille, että uusia ydinvoimaloita voidaan suunnitella, luvittaa ja toteuttaa tehokkaammin tinkimättä turvallisuudesta.

Talousvaliokunta on esityksen nyt käsitellyt huolellisesti, ja työn jälki näyttää hyvältä. Esitykseen on tehty tarpeelliset muutokset, jotta se vastaa tavoitteeseensa ja pitää yllä turvallisuuttamme. Valiokunnan mietintö täydentää esitystä, ja se on nyt entistäkin parempi. Kannatan esitystä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

22.22 **Juha Viitala sd:** Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Lyly puheenvuorossaan otti esille, niin nyt toisessa käsittelyssä oleva hallituksen esitys HE 24/2026 eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi olisi muuten hyväksyttävissä, mutta katsomme, ettei ydinaseen tuomista tai sijoittamista Suomeen tulisi nykytilanteessa sallia lainsäädännössä. Tämän vuoksi kannatan edustaja Lylyn tekemää hylkäysesitystä sekä hänen esittämänsä lausumaa, jonka edustaja Razmyar on ennakkoon toimittanut. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

22.23 **Mikko Polvinen kesk:** Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen energiapolitiikka on ollut hyvin poukkoilevaa. Kun ajatellaan datatalouden vaatimuksia, energiaintensiivisten investointien tarpeita, niin hallitus ei ole esittänyt uskottavaa tarinaa siitä, kuinka tämä Suomi suosta nostetaan, ja samoin elinkeinopolitiikka on tästä kärsinyt, koska nämä energiaintensiiviset investoinnit ovat todella iso osa elinkeinopolitiikkaa nyt ja varsinkin tulevaisuudessa.

Tämän lainsäädännön osalta on hienoa, että näitä pienydinvoimaloita ja ydinenergiaa pyritään edistämään. Voisin nähdä kaikissa maakunnissa tulevaisuudessa omat pienydinvoimalat verrattuna siihen, että Suomessa vedetään ympäri maata sähkönsiirtokaapeleita, jotka itsessään eivät tuota mitään. Ydinvoimalat toisivat maakunnissa sijaitessaan myöskin lisäarvoa sinne maakuntaan.

Olen myös tyytyväinen siitä, että Suomessa on säilytetty ydinenergiaan liittyvää osaamista. Olkiluoto kolmonen on ehkä vähän harmillinenkin tarina, mutta joka tapauksessa se on tuonut sitä ylläpitoa ja tarvetta sille, että ydinenergiaa ymmärretään tässä maassa, ja se on kovaa valttia. Kun olemme nähneet Euroopan energiaratkaisut, väärät energiaratkaisut, uskomiset vähän näihin kaasuputkimiehiin ja muihin, niin ollaan huomattu, että lopulta perusasiat ratkaisevat. Myös ydinvoiman osalta on tärkeää, että nämä lait etenevät ja palaan niihin perusasioihin, mistä energiaa saadaan varmasti, ja se on tämä ydinenergia.

On myös tärkeää huomata, että energiapolitiikan parantamisella, ydinenergialain korjaamisella tulevaisuudessa voidaan mahdollistaa myös kuluttajahintojen maltillinen säilyminen ja kehittyminen, ja toivoisin myös, että teollisuus saisi puhdasta, tasaista, luotettavaa energiaa tulevaisuudessa.

Tämä datatalouden tilanne, mikä Suomeen tuli ministeri Purran ilmoitettua tästä sähköverosta, on Suomea loitontanut investoreista, ja tämä on ollut Suomelle haitallista. Toivotaan tämän ydinenergialain muutoksen myötä näille energiaintensiivisille investoinneillekin parempia näkymiä tässä maassa, koska ne ovat tällä hetkellä globaalisti suurimpia in-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

vestointeja, mitä yleensäkin tehdään. Ne investoinnit järkevästi toteutettuna suomalaisella ydinenergialla voivat olla tälle maalle todella tärkeä tulonlähde tulevaisuudessa, ja päästään näistä valtionveloista pikkuhiljaa myöskin ehkä sitä kautta eroon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

22.25 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Olin itse paikalla 1977 helmikuussa, kun ensimmäinen ydinvoimalaitos laitettiin valtakunnan verkkoon. Olin silloin myös töissä ydinvoimalaitoksella, olin siellä yli 12 vuotta töissä, ja tunnen kohtuullisen hyvin ydinvoimalaitoksen toimintaa ja sitä, kuinka siellä toimitaan. Se vain kertoo siitä, että kun silloiset ydinvoimalaitokset rakennettiin 25—30 vuodeksi ja niitten kustannukset laskettiin sellaiselle ajalle, niin nyt ne ovat kohta toimineet 50 vuotta. 49 vuotta on Loviisan voimalaitos, vanhin voimalaitos, toiminut. Eli tässä mielessä me olemme tehneet erittäin turvallista ja hyvää energiahuoltoa Suomessa ja varmistaneet suomalaisten kohtuuedullisen sähkönsaannin, ja se on myöskin sillä tavalla, että kun tarvitaan koko ajan perusenergiaa, joka ei ole sääriippuvaista, niin kuin tuuli ja aurinko käytännössä ja vesivoimakin tietyllä tavalla ovat, tässä on yksi tapa sitä tehdä, ja se on myös puhdas tapa. Aina se ei ole ollut näin suosittua kuin tällä hetkellä se on.

Se, minkä tällä hetkellä voisi sanoa tämänkin lain osalta, on se, että täällä tuodaan nyt esiin näitä moduuliydinvoimalaitoksia ja niitten rakentamista. Kuitenkin tämä energia-ala on semmoinen, että tämmöiset investoinnit, ydinvoimalaitoksen rakentaminen, vievät vähintään kymmenen vuotta ja tämmöiset pienemmätkin moduuliset vievät useita vuosia. Ensin kun saadaan se ensimmäinen moduuli aikaiseksi, niin siihen menee pitkä aika, ja me joudumme näitä odottamaan vielä jonkun aikaa ennen kuin niitä Suomessa on. Tässä mielessä on hyvä kehitystyö meneillään.

Itse toivon, että se kaukolämmön osalle tulee ja voidaan puunpolttoa vähentää ja muuta, että saadaan sillä tavalla sitäkin tehtyä. Lämpöä muutenkin voidaan varastoida. Meidän pitää näihin säänvaihteluihin pystyä enempi reagoimaan, eli säätövoimaa tarvitaan.

Sitten edustaja Polvinen toi hyvin esiin sen, että jos meille näitä datakeskuksia tulee, ja toivottavasti tulee, niin sähköön kulutus kasvaa ja tuotettava määrä kasvaa — on ennakoitu, että 50 prosentilla — ja sen tuottamiseen tarvitaan kyllä ydinvoimalaitoksia, iso ydinvoimalaitos vähintään, ja sitten paljon tuulivoimaa ja muuta sähköntuotantoa, mutta ennen kaikkea säätövoimaa monella tapaa, ja myös verkkoa pitää vahvistaa, koska siirtoyhteyksien pitää olla voimassa. Eli tässä tulevat miljardien investoinnit lähivuosina, jos me näihin kaikkiin pystytään vastaamaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

22.28 **Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Itselläni ei ole aivan yhtä pitkä historia ydinenergian parissa kuin edustaja Lylyllä, mutta itsekin olen asunut 45 vuotta ydinvoimalan läheisyydessä ja ajattelinkin puhua vielä tästä hyväksyttävyydestä muutaman sanan.

Omalla kotiseudullani Eurajoen lähellä Raumalla ydinvoiman hyväksyttävyyden on hyvällä tasolla, ja jotenkin ajattelisin, että tähän on erittäin paljon vaikuttanut se, että ydinvoimasta on ruvettu puhumaan oikeilla termeillä ja ihmisten ymmärrys on lisääntynyt. Tämän informaation myötä, kun ymmärrys on kasvanut, hyväksyttävyyden on lisääntynyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

Nämä pienydinvoimalat ovat todella mielenkiintoinen mahdollisuus, ja tervehdinkin ilolla kaikenlaista tki-toimintaa tämän asian ympärillä. Aina kaupallistamiseen asti on meillä mahdollisuuksia. Nimenomaan kun tarvitaan luotettavaa energiantuotantoa useista eri lähteistä, niin kyllä päästötön energia ja tämmöiset pienydinvoimala-asiatkin ovat oikein kannatettavia asioita. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.